

Erişme Kontrollü Karayolları Kanunu

(Resmî Gazete ile yayımı : 11 . 6 . 1972 - Sayı : 14212)

No.
1593

Kabul tarihi
6 . 6 . 1972

Erişme kontrollü karayolu

MADDE 1. — Erişme kontrollü karayolu, özellikle transit trafiğe tahsis edilen, belirli yerler ve şartlar dışında giriş ve çıkışın yasaklandığı yaya, hayvan ve motorsuz taşıt ve araçların giremediği ancak izin verilen motorlu taşıtların yararlandığı ve trafiğin özel kontrole tabi tutulduğu karayoludur. Erişme kontrollü karayolu belediye hudutları içinde de olabilir.

Erişme kontrollü karayolu tesisi ve kaldırılması

MADDE 2. — Mevcut veya yeniden yapılacak karayolları üzerinde, Karayolları Genel Müdürlüğünün teklifi Bayındırlık Bakanlığının onayı ile erişme kontrollü karayolu tesis edilir veya kaldırılır.

Belediye sınırları içinden geçecek erişme kontrollü karayolları için ilgili belediyenin mütalaası alınır.

Erişme kontrollü karayollarına bağlantı

MADDE 3. — Erişme kontrollü karayollarına bağlantılar Karayolları Genel Müdürlüğünün uygun gördüğü yerlerde ve uygun gördüğü şekillerde yapılır. Erişme kontrollü karayolu çevresinin bu bağlantı noktalarına ulaşımı toplayıcı yollarla veya noktaya ulaşan diğer yollar vasıtasıyla sağlanır. Erişme kontrollü karayoluna bitişik arazi sahipleri, kiracıları veya kullananların bu yola bitişik olmaları veya başka bir sebepten dolayı arazilerinden bitişik karayoluna giriş, çıkış hakları yoktur.

Şehir geçitleri

MADDE 4. — Erişme kontrollü karayolunun şehir geçişlerinde güzergâhının tayini ve karayolunun şehir ile bağlantı ve ilişkilerinin düzenlenmesi, İmar ve İskân Bakanlığı, Karayolları Genel Müdürlüğü ve ilgili belediye başkanlığı tarafından birlikte kararlaştırılır.

Şehir dışında karayolu çevresinde yerleşme

MADDE 5. — Erişme kontrollü karayolunun şehir dışı önemli kısımlarında yerleşme düzenlenmesi İmar ve İskân Bakanlığı ile Bayındırlık Bakanlığınca tanzim edilecek tüzük ve İmar ve İskân Bakanlığınca yapılacak yerleşme plânları ile sağlanır.

Tüzüğe ve yerleşme plânına aykırı inşaat yapılamaz. Aykırılığı karayolları teşkilâtınca tespit edilen yapılar genel zabıta nezaretinde karayolları teşkilâtınca bertaraf edilir.

Kamulaştırma

MADDE 6. — Erişme kontrollü karayolunun yapımı, gelişmesi ve çevresinin korunması ve düzenlenmesi için gereken genişlikte arazi şerhî kamulaştırılır ve bu maksatla yapılan kamulaştırmalarda 6830 sayılı Kanununun 23 nci maddesi uygulanmaz.

Tazminat verilmesi

MADDE 7. — Mevcut karayollarında erişme kontrolü tesis edilmesi halinde bitişik arazi sahibinin karayoluna giriş ve çıkışı iptal edildiği ve toplama yolu vasıtasıyla veya herhangi bir şekilde adı geçen karayolunda ulaşımı sağlanmadığı takdirde giriş çıkış hakkının iptalinden dolayı gayrimenkuldeki değer kaybı karşılığı tazminat olarak ödenir.

Tazminat miktarının tayini için gayrimenkulün yasak tatbik edilmeden evvel ve yasak tatbik edildikten sonraki rayiç değerlerinin farkı tespit edilir.

Yeni yapılan erişme kontrollü karayolu dolayısıyla sınırına bitişik arazi sahiplerinin erişme kontrollü yol yapımında evvelki ulaşım düzeninin bozulması halinde toplama yolu yapılarak veya herhangi bir şekilde ulaşımı sağlanır. Bu mümkün olmadığı takdirde gayrimenkuldeki değer kaybı karşılığı tazminat olarak ödenir.

Erişme kontrollü karayoluna bağlantısı yapılan mücavir gayrimenkul sahipleri ile bu gayrimenkullerle ilgili diğer hak sahiplerinin başkaca tazminat talebetmeye hakları yoktur.

Ticarî tesisler kurulması ve faaliyetleri

MADDE 8. — Erişme kontrollü karayolu için ayrılmış veya istimlak edilmiş saha içinde Karayolları Genel Müdürlüğünün müsaadesi ile tesis olunacak tamirhane, benzin istasyonu, lokanta ve motel gibi yol ve yolculukla ilgili olanlar dışında ticaret tesisi kurulması ve işletilmesi her türlü ticaret yapılması ve benzeri faaliyetlerde bulunulması yasaktır.

Yeraltı, yerüstü PTT, elektrik, su ve benzeri tesisat kurulması

MADDE 9. — Yeni yapılan erişme kontrollü karayolu sınırları içinde her türlü PTT, elektrik, su ve benzeri tesisat yerleştirilmesi Karayolları Genel Müdürlüğünün müsaadesine tabidir. Bu gibi tesisat yapılması için ilgililere kanunen tanınmış haklar erişme kontrollü karayolu sınırları içinde geçerli değildir.

Diğer yasak hareketler

MADDE 10. — Karayolları Genel Müdürlüğünden izin alınmaksızın erişme kontrollü karayolu sınırları içinde ve sınırlarında herhangi bir toprak hareketi, inşaat ve tesisat yapılması yasaktır. Karayolları inşaat ve tesislerine vâki müdahale ve zararlar zabıtaca bertaraf edilir ve bu işler için yapılan masraflar, sebebolarından tahsil edilir.

Duyurma

MADDE 11. — Mevcut veya yeniden yapılan karayolları üzerinde, bu kanun hükümlerinin ne zaman uygulanacağı ve bu kanuna göre yasaklamaların ve kısıtlamaların ne olduğu Resmî Gazete ile ilân olunur.

Cezalar

MADDE 12. — Bu kanunla kısıtlanan, yasaklanan işler ve hareketleri yapan, yaptıranlar ile yola giren hayvan sahipleri 50 T.L. sından 1 000 T.L. sına kadar hafif para cezası ve 5 günden 30 güne kadar hafif hapis cezasına çarptırılırlar.

Bu davalar sulh ceza mahkemelerinin görevi dahilinde olup acele hususlardandır.

Erişme kontrollü karayolları Tüzüğü

MADDE 13. — Bu kanunun uygulanması ile ilgili tüzük, kanunun yayımı tarihinden itibaren 6 ay içinde Bayındırlık, İmar ve İskân, İçişleri ve Ulaştırma bakanlıklarınca birlikte hazırlanır.

MADDE 14. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 15. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Millet Meclisi			Cumhuriyet Senatosu		
Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa
23	67	478	4	59	488
24	84	387	64		624,632:635
	89	704:713			

I. - Gerekçeli 665 S. Sayılı basmayazı Millet Meclisinin 89 neu Birleşimine, 102 S. Sayılı basmayazı Cumhuriyet Senatosunun 64 neu Birleşim tutanağına bağlıdır.

II. - Bu kanunu; Millet Meclisi İçişleri, İmar ve İskân, Adalet, Bayındırlık ve Plân komisyonlarından kurulan Geçici, Cumhuriyet Senatosu İçişleri, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar ve İskân, Anayasa ve Adalet ve Bütçe ve Plân Komisyonlarından kurulan Geçici Komisyonları görüşmüştür.

III. - Esas No. 1/652